

LA ESQUELLA

DE LA

TORRATXA

PERIÒDICH SATÍRICH
 HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 céntims.

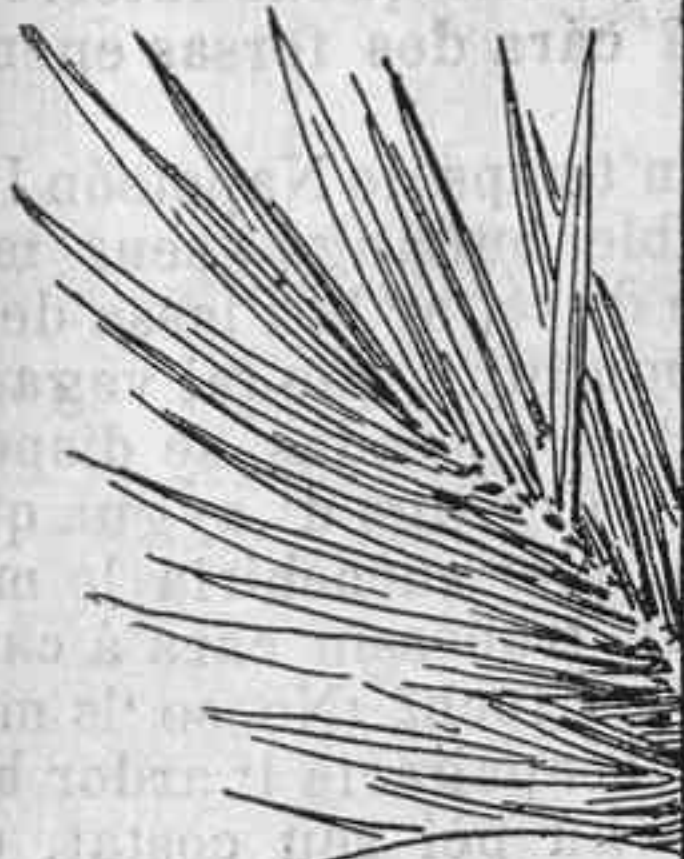
ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
 BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas.
 Cuba y Puerto Rico, 4.—Estranger, 5.

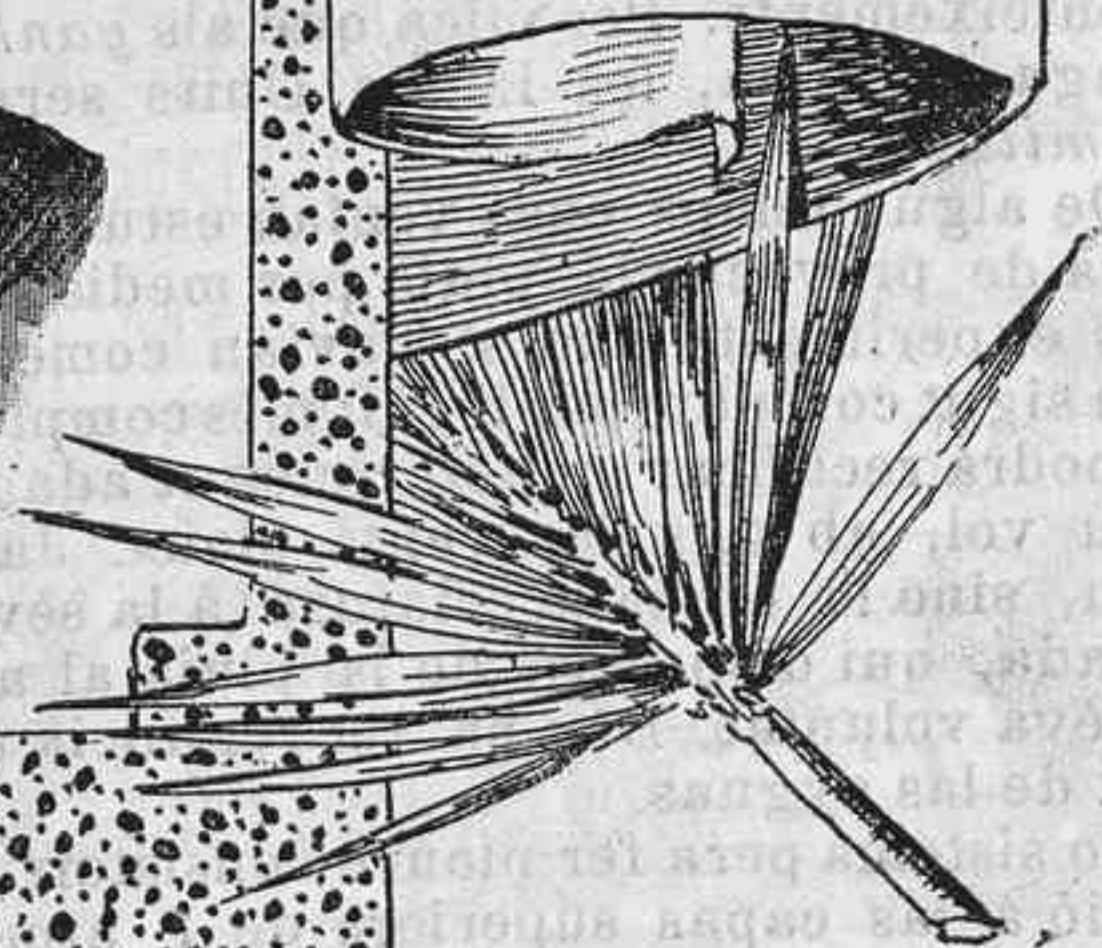
CAPS DE BROT.

JOSEPH
 de
 CASTRO Y SERRANO.

Ilustre acadèmich,
 escriptor de cor;
 un rey de las letras,
 una ploma d' or.

CRÓNICA EXTRANJERA.

No sempre hem de parlar de lo de casa: lo mon es molt gran, y per tot arréu passen coses dignas de consignarse.

Actualment está cridant l'atenció dels flemàtics ingleses, la existencia de una xicota de uns 25 anys, bastant agraciada, petita y frágil en apariència, y tan lleugera que no pesa més enllà de 57 kilos. Se diu Miss Annie Abbot, y 's presenta cada nit davant del públich de l'Alhambra de Londres.

¿Qué t'è de particular aquesta delicada Miss?

Senzillament: al compareixer davant del públich, invita al home més fornit de la concurrència á que vagi á rendirla. S'hi presenta un atleta, alt, gros, ben musculat. La Miss resisteix impassible sas formidables estrabadas, lo cansa, y quan lo t'è que sua y esbufega, diu:

—Ara 'm toca á mi.

Y sense aparentar lo més petit esfors, sense que las sèvas faccions se demudin lo més mínim, sense perdre la rialleta femenina que brilla en lo seu semblant, en un moment lo tira á terra de bigotis.

—¡Hi ha trampa!—cridan alguns espectadors.

—¿Trampa? exclama la Miss.—Ara ho veurán.

Y fa colocar quatre homes de pes, encare que sigan quatre Masvidals, en un silló, los uns sobre dels altres, y extenent lo bras y agafant lo silló aixeca á plom aquell pilot de carn, com si en lloch de quatre hipopótamos, se tractés de quatre brius de palla.

¿No n'hi ha prou ab aixó? Pren un taco de billar, l'extén á manera de balanci, deu homes dels més robustos s'hi repenjan ab totas las sèvas forsas, sense lograr ferla cedir ni un milímetro.

Després de aquests experiments, parlin encare del sexo débil.

¡Ah! si abundessin molt las donas atletas, y á la influencia de las sèvas gracias físicas unissen lo poder de la forsa muscular, prompte 'ls homes no tindriam més remey que colocarnos lo panillo á la trinxa dels pantalons y posarnos á fer mitja.

Es més: en un poble menos tradicionalista que Inglaterra, Miss Annie seria proclamada reyna. Ningú més apropòsit qu'ella pera carregar ab tot lo pés de aquella colossal nació.

Aquell payo que sempre parlava dels *Estats Humits* de América, tenia rahó de sobras, y en certa manera no feya més que anticiparse als aconteixements. Per mica que als *yankees* los hi donga la gana, los Estats Units serán *Estats Humits*.

De algún temps ensá venian estudiant la manera de provocar la pluja per medis artificials. Los experiments que s'havían comensat á fer han sigut coronats per l'èxit més complert. Avuy se podrà rectificar aquell conegut adagi: «Quan Dèu vol, ab tots los vents plou». Ja no será Dèu, sino la humana criatura á la sèva imatge creada, qui disposará de la pluja al arbitre de la sèva voluntat. Dèu ha fet renuncia del negociat de las ayguas.

Lo sistema pera fer ploure consisteix en la elevació á las capas superiors de l'atmósfera de alguns globos provehuts de sustancias explosivas. Quan las sustancias aqueixas reventan, provocant formidable terratrémol, vibran las ca-

pas aéreas, los núvols acuden al siti de la explosió, y per efecte de la conmoció que reben se posan á plorar, mostrantse verdaderament inconsolables.

L'experiment s'ha efectuat en paissos hont feya més de tres anys que no hi plovia, com per exemple á Tejas. Y sempre l'èxit més complert ha coronat la tentativa dels experimentadors.

¿Quins horisóns més espayosos no s'obran á la activitat humana! Ja 'ls pagesos no perdrán las cullitas amenassadas per la sequia. Ja 'ls que 's figuravan que ab las *rogativas* se lograva la pluja, desistirán de un sistema tan rudimentari com ineficás. No pochs sacerdots que explotavan la credulitat dels infelissos pagesos, exclamarán plens de tristesa:—Ab la pluja que 'ls homes provocan, se 'ns ha tirat á perdre la vinya del Senyor.

Ha de ser, en efecte, molt sensible per ells, que tinga més virtut lo fum de la dinamita que 'l fum del incens; aixís com també que 'ls núvols se mostrin més propicis y obedients al retró dels explosius, que á las oracions de la Iglesia.

Y no es aixó sols.

Existeix avuy una Lliga nomenada de la pau y la fraternitat, quals esforsos s'encaminan á fer la guerra impossible. A tal efecte emprén la tal lliga una activa propaganda, constitueix associacions, celebra congressos, pronuncia discursos. Revela en tot aixó una admirable bona voluntat; pero, desgraciadament no passa de aquí, y á lo millor la guerra estalla y aumentan los horrors produhuts per la satánica perfecció dels armaments moderns.

La Lliga de la pau realisarà 'ls seus fins de una manera segura per medi de la pluja artificial. Aixís per exemple: ¿se reuneix un cos d'exèrcit per emprendre una marxa forçada en busca del enemich? Se li tira un devassall d'aygua entre cap y coll y la marxa queda interrompuda. ¿Se troban cara á cara dos forsas enemigas? ¡Aygua va!

Un célebre general, en temps de Napoleón III, va evitar una formidable bullanga, sens més que fer obrir las aixetas de regar la Plassa de la Concordia de París. La multitud, que tal vegada hauria resistit un raig d'escopetadas, se dispersá al sentirse á sobre aquells raigs d'aygua que van cullirla de sorpresa. ¿No succehiria lo mateix quan dos exèrcits se trobessin cara á cara en lo moment de rompre 'l foch? ¿No se 'ls mullaria la pólvora? ¿No se 'ls apagaria l'ardor bélich? ¿No fugirian cada hú pèl seu costat, en busca de un aixopluch?

Vingan, donchs, globos en l'ayre, explosions y estrépit. «Gran rumor en las alturas y pau entre 'ls homes de bona voluntat.»

Y á propòsit de invents. No t'è poca aplicació 'l que s'acaba de trobar, y que ve á resoldre las eternas diferencias entre 'ls partidaris d'enterrar als cadáveres y 'ls partidaris de cremarlos. Res de podridura y res de cendras: res de apardarlos al ninxo, y res tampoch de ficarlos al forn á manera de gall d'indi 'l día de Nadal.

Lo millor modo de tractar als cadáveres consisteix en *metalisarlos*.

Lo sistema es senzill: se pren lo cadáver y se 'l subjecta á una disolució del metall que s'ha elegit, de la mateixa manera que si 's tractava de daurar una moneda. Usant aquest procediment, las particulas metálicas van encastantse sobre la epidermis, fins á formar una crosta

«LA CABRA SIEMPRE TIRA AL MONTE.»

- Apa, senyó Arcalde, segueixi abocant,
y entre tant, nosaltres aném reventant.

completa, que pren la forma exacta del cos. Així no sols se conserva 'l cadáver, sino que ademés s' evita la desaparició de la forma.

Quan se tracti d' erigir una estàtua á un home ilustre, podrà servir lo mateix cos del personatge á qui 's tracti de honrar.

Ademés, gracias á la diversitat dels metalls, se podran realisar las combinacions més variadas. Desde l' or á la llauna, hi haurá metalisació per tots los gustos.

Lo difícil es presentir qui serà més afortunat: si 'l que 's fa enmotllar en or ó 'l qui 's fa enmotllar en llauna, á tall de cafetera.

Los ricatxos que 's manin cubrir de una capa d' or, sempre corren lo perill de que 'ls seus hereus y successors se 'ls fassan fonedissos, pulintse'ls ó empenyantse'ls.

Ab lo qual ne haurán guanyat gran cosa, dat que hi ha hereus que son més insaciables que 'ls cuchs dels cementiris.

La mania de coleccionar, com totas las demás manias, pot arribar á un extrém inconcebible.

¿Qué no farà un coleccionista per obtenir un exemplar que li falta?

Fa pochs días vaig llegir en un periódich estranger, lo següent anunci:

«Un coleccionista de sellos de correu, que posseix 12,544 exemplars, se casaria ab una senyoreta, coleccionista també, que posseix lo Penich blau de la Isla Maurici de 1847.»

De manera que 'l matrimoni en certas ocasions ja no es la unió de dos cossos y de dos ànimas, sino la unió de dos colleccions de sellos.

P. DEL O.

UNA NOYA REFLEXIONANT.

SONET.

L' hereu Pau veig qué 'm vé molt al darrera; y tirantme amoretas se 'm declara...
tè molt dot, y m' acaban de dir ara
que li fan una torre á Vallvidrera.

L' hereu Pere 'm festeja en gran manera; y ab l' amor més ardent lo seu compara...
tè poch dot, y segons explica, encare
de advocat no ha acabat pas la carrera.

En Pau es molt lletjot; si bè 's repara
sa cara tan grabada á fe esparvera;
per fina en la de 'n Pere, no hi ha tara.

¿A quin donaré 'l si? Aixó 'm desespera...
¡bah! escullim al més rich, donchs per la cara
tant me fá l' hereu Pau com l' hereu Pere.

A. ROSSELL.

LOS MALS ESPERITS.

Pósinse sobre st, benévols lectores, que 'l trago es una mica amarch y l' assumpto requereix serenitat y calma.

Tenim los mals esperits dintre del cos...

—¿Qui 'ls hi tè?

Vostés, jo, aquests, aquells altres... tots los infelissos vehins de Barcelona que no som millonaris ni tenim camps y vinyas.

—¿Pero, en qué consisteixen aquest mals esperits? ¿cóm se 'ns hi han ficat dintre del cos?

Desseguida ho sabrán: tingan la bondat de venir ab mí y podran enterarse ab tota perfec-

ció del cóm y 'l perquè de la cosa y dels demás detalls de la malaltia.

Ja hi som.

¿Veuen? Una quadra que sembla l' habitació d' un alquimista. Pots ab drogas y venenos; ampollas de materias colorants; polvos, no se sab si de matar ratas ó de matar personas; sustancias explosivas; ácits, óxits, sulfats; preparats misteriosos; receptáculs d' aspecte raro y cara sospitosa...

Més enllá bôtas, garrafons y barrilets; en un recó tubos y embuts; en últim terme bocoys d' alcohol amilich...

—¿Qu' es aixó, preguntan? ¿Un laboratori químic? ¿una fábrika de fochs artificials? ¿un taller dedicat á la elaboració de dinamita?...

No senyors: es senzillament... asséntinse, que la revelació podria tombarlos d' espatllas; es una fábrika de ví.

* *

Agafant per base l' esperit alemany—procedent Dèu sab de qué—donantli gust ab unas drogas, anyadintli color ab altras, barrejanthi aygua en abundancia y remenant forsa, los alquimistas moderns, disfressats de taberners, fabrican una beguda diabólica que 's ven per tot arreu, y á un preu bastant elevat, ab lo pompós nom de ví.

Tots los que no 'n tenim de cullita propia; tots los que havém de subjectar los gastos als ingresos; tots los que solzament coneixém lo Jerez de vista y 'l Champagne per las relacions que 'n fan devegadas los diaris, tots nosaltres som los que bebém ví compost d' esperit y dimonis pulverisats...

¿S' extranyan ara de que digui que tots tenim los mals esperits dintre del cos?

Mals esperits son, en efecte; y per desgracia de la pitjor especie que 's coneix. Als mals esperits de l' antigüetat, qualsevol capellá práctic en la materia, y fins qualsevol curandero intelligent, los expulsava en cinch minuts ab quatre oracions y un parell de pessetas de propina.

¿Qui es capás de combatre 'ls mals esperits que avuy, ab lo nom de ví, penetran dintre del nostre organisme?

¿Qui pot restaurar los ventrells destrossats, las entranyas consumidas, la máquina humana completament malmesa? ¿qui tornarà al cos lo vigor perdut, á la sanch la seva puresa y á la inteligencia la seva claretat?

¡Ay! Contra aquests mals esperits no hi valen exorcismes ni oracions; no es la llum de la religió lo que ha de atacarlos, sino la espasa de la lley.

* *

Ab tot, fa algún temps corregué 'l rumor de havia aparegut un sant varó que 'ls combatia ab notable eficacia.

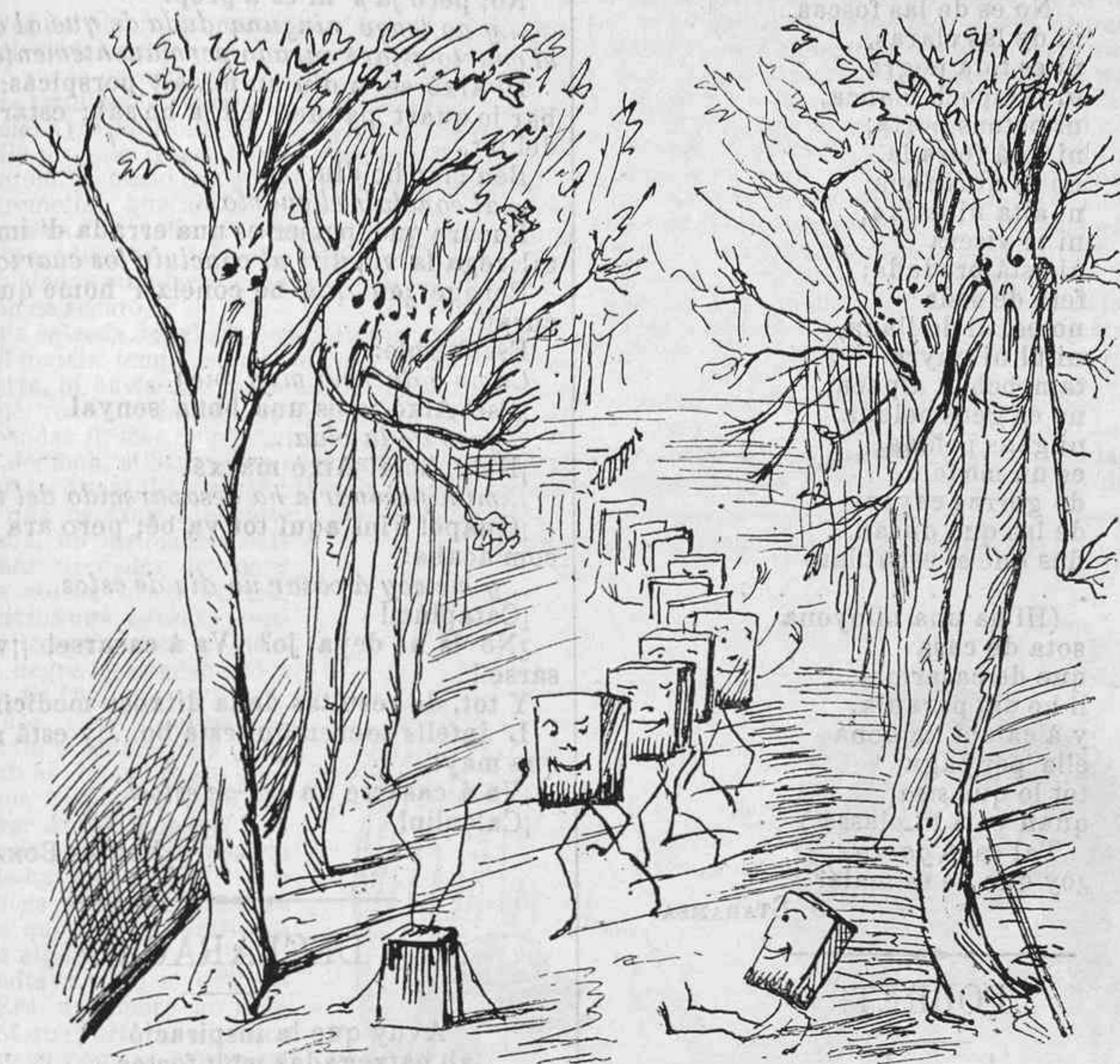
Lo rumor era cert. Sant Cirilo, concejal y mártir, eternit pels sufriments que 'ls tals mals esperits ocasionavan als vehins de Barcelona, emprengué la noble tasca d' extirpar aquesta calamitat tabernaria.

Comensá una activa campanya, formulá denuncias, comprobá traficas... Los mals esperits comensavan á sortir á la superficie y la gent malalta abrigava la dolsa esperanza de trobar remey á las sevas dolencias *espirituales*...

Per tot se sentia 'l mateix crit:

—¡Sant Cirilo, sant Cirilo, no 'ns deixeu! ¡amparéunos, sant Cirilo, y continuéu aquesta cam-

LOS ARBRES DE LAS RAMBLAS NO ENTARUGADAS.

Al sapigué 'ls infelissos
que 'ls volen entarugar,
comprenent lo que 'ls espera,
ja 's posan á tremolar.

panya contra 'ls envenenadors de las personas devotas!...

Pero un día, per causas que encare no s' han aclarit, lo sant deixá la feyna, desaparequé del altar en que la gent lo venerava... y 'ls químichs prosseguiren las sèvas manipulacions ab més brillo y entussiasme que may...

—¡Pobres de nosaltres!—cridava la multitud:
—¡Sant Cirilo 'ns abandona!... ¿Estarém condemnats á tenir mals esperits perpétuament?

* *

Per fortuna, quan cau un altar, se n' alsa un altre: quan un sant se 'n torna á casa, un altre sant se llessa al carrer á curar los mals de la humanitat castigada.

Sant Daniel, jefe de seguretad, es lo benaventurat patriarca que, donant una profitosa llessó als sants que no 's cuydan de lo que 'ls pertoca, ha vingut á ridimirnos de la odiosa dominació dels mals esperits.

Ell es lo qui, ab una perspicacia que tothom li alaba, ha descubert los tenebrosos laboratoris de que 'ls he parlat al comensar; ell es lo qui ha trobat los caus y amagatalls dels fabricants de ví y ell es, en resúm, lo sant que avuy se venera en los altars de la salubritad pública, davant per davant de la tancada iglesia de la dessidia municipal.

Barcelona gira cap á ell sos ulls plorosos, y ab llágrimas de gratitud li envia aquesta oració:

—¡Gloriós Sant Daniel, no feu com sant Cirilo; continuéu treballant en la persecució dels laboratoris viniculs; investiguéu nit y día, y miréu si podeu extirparnos completament los mals esperits que 'ns rosegan las entranyas, després de costarnos un ull de la cara!...

Y diu que sant Daniel, empunyant no sè si la espasa de la ley ó una hermosa vara de freixa, corra d' aquí y d' allá, ab lo ferm propòsit de tirar los mals esperits á la claveguera, y 'ls que 'ls fabrican, á la presó.

¡Amén!

A. MARCH.

LA MEVA GORRA.

Tinch una gorra
que molt m' agrada
perque es difícil
trobarne un altra
que com aquella
tan bè m' escayga
y que si 'm dura
com segueix ara

crech que tinch gorra
per temporada.

No es de las foscas
ni de las claras,
ni es tota negra
ni tampoch blanca,
ni botons porta,
ni está folrada,
no es ni rodona,
ni alta ni baixa,
ni tè visera
ni está brodada;
feta de seda
no es, ni de llana,
ni fil ni cuyro
tampoch d' alpaca;
no es gens peluda
ni gens pelada,
es un modelo
de gorras cayas,
de las que duran...
fins que s' espatllan.

(Hi ha una minyona
sota de casa
que de casarmhi
li he dat paraula,
y á cambi 'm dona
ella per paga
tot lo que *sis*
quan va á la plassa.)
Tal es la gorra,
¿oy que no es mala?

J. STARAMSA.

¡POBRET!

Tant si 'm creuhen com si no 'm creuhen, la secció de anuncis dels periódichs ha sigut sempre una de las distraccions que m' han proporcionat més bons ratos.

Ab l' afany d' enlayrar las sévas mercancias ó 'ls seus establiments, los anunciants ne diuhen devegadas unas que n' hi ha per llogarhi cadiras.

Pero—s' ha de dir la veritat—los que més se lluheixen y més grossas las clavan, son los anunciants del rengló de medicaments y específichs.

Véjinne una mostra.

No fa molt, un diari publicava un anunci d' un remey per curar... no recordo qué. Com á comprobant de la eficacia de la medicina, l' anunciament acompayava 'l reclám de una carta d' una persona que havia fet us del específich. La carta en qüestió sí que la recordo, porque vaig retallar-la y la tinch al davant.

Comensa dihent:

Estoy mejorado de una manera sorprendente.

¡Qué tal! ¿Fa gayre favor al remey, aixó de que la gent trobi *sorprendent* que curi? Si la medicina es realment eficás, lo *sorprendent* fora que algú 's quedés sense curarse. ¿No 'ls ho sembla?

Continuém:

He estado sometido desde el año 1872 á las recetas y tratamientos de nueve médicos...

Y som el any 1891: total prop de vint anys anant de metje en metje. Per fortuna apareix lo remey del anunciament, y segons lo senyor de la carta

...después de haber usado dos paquetes, empecé á mejorar...

Lo que 's diu, posar oli en un llum.

...voy acabando el tercer paquete...

¿Y á la tercera, va la vensuda?

No; pero ja s' hi es á prop:

...y no tengo ninguna duda de que al concluir el cuarto estaré curado permanentemente.

D' aixó se 'n diu un malalt perspicás. Al acabar lo quart paquet, ell ja ho sab; estarà curat del tot.

Ben clar ho diu:

...al concluir el cuarto...

Encare que, potser es una errada d' imprenta: tal vegada vol dir: *al concluir los cuartos...*

Perque ¿en qué ho coneix l' home qu' estarà curat?

Escoltémlo:

Como y duermo muy bien...

¡Psé! Aixó ja es una bona senyal.

...gozo de la vida...

¡Hola, hola! Aixó marxa.

...mi hipocondria ha desaparecido del todo ..

¡Guapo! Fins aquí tot va bé; pero ara reparin com acaba:

.. y me voy á casar un día de estos...

¡Cataplúm!

¿No 'ls ho deya jo? ¡Va á casarse! ¡va á casarse!

Y tot, de resultas de la ditxosa medicina.

L' infelis se creu qu' está bo... ¡y está més mal que may!

¡Va á casarse un día de estos!

¡Calculin!

MATÍAS BONAFÉ.

DECLARACIO.

Avuy que la inspiració
ab batzegadas molt fortas
está trucant, á las portas
del casal del mèu *meló*,
vaig á dirte mon amor,
per aumentá 'l tèu content,
lo que verdaderament
sent per tu mon pobre cor.

Per si no ho sabs, t' advertixo
que penso ab tu dia y nit,
y es tant lo que 'm te afligit
lo pensar, que fins pateixo.

Pateixo, porque t' anyoro,
puig sempre estich lluny de tu;
y quan te veig (es segú')
de tanta alegria ploro.

Creume donchs, que no es possible
poder viure separats;
hem d' estar juntets, plegats,
per calmá 'l mèu mal terrible.

¿No has vist al naixer l' istiu
per dintre de las boscurias
aucells que ab dolsas canturias
teixexen de flors son niu?

Fem com fan ells, ma estimada,
teixim nostre niu de flors,
y acabarán los dolors
de mon ánima extassiada.

Y al mèu costat, mon anhel,
podré veuret sens embulls,
ja que brillan més tos ulls
que las estrellas del cel.

QUIMET VINYAS.

LA DEVOTA DEL DIABLE.

Los días del hivern del passat any fóren per tot arreu frets y glassats com los de la Siberia: jo 'm trobava d' excursió per lo paradisiàch Camp de Tarragona, y 'm semblava trepitjar las planuras de Finlandia y respirar lo congelat ayre del Polo. Un día de bon matí arribarem á una vila prop de Reus, hont se celebrava la festa de Sant Antoni, y com lo fret apretava de valent y 'ns feya agafar tremolins, buscarem un lloch hont guarínosen á tota pressa. Los cafès y casi totas las casas estavan encare tancadas; tan sols una taberna ab las portas entre-ajustadas nos ofería un rasé. A ella entrarem sens cap mena de reparo.

Aquella entrada de taberna constituía un quadro típic y al mateix temps bonich: al recó mateix, darrera de la porta, hi havia una braserada de foch com un infern, y pèl rededor, dretas com á llosas, una renglera de tremendas llescas de pá moreno torrantse, com si, gelosas del foch, s' haguessen posat allí per impedir sa marxa. Al voltant del braser hi havia colocats quatre banchs que estavan atapahits de pagesos, ab las mantas deixadas anar alrededor del cos y la gorra musca tirada enrera, remugant los uns, bevent l' anisat los altres, y alguns comentant ab negre pessimisme los estragos del fret.

Quan nos vegeren entrar tremolant com á jonchs, nos brindaren siti al voltant de las brasas, lo que acceptarem sens fer-nos pregar de cap manera.

Al cap de poch temps la porta s' obri de bat á bat.

—¿Qui es aquest ximple que tè ganas que entri l' ayre?—remugaren alguns.

No li faltava rahó al que entrava. Era un pobre gorrista ambulante que portava la panera á l' esquena com sa closca un caragol.

Torná á ajustar la porta, se descarregá y procurá també séures prop del foch.

—¿Encare fa fret?—li preguntaren.

—Uf!—contestá fregant casi las mans per las brasas—prou se coneix que avuy governa 'l porch de sant Antoni.

—¿Cóm lo porch de sant Antoni!...

—Si, 'l company del sant, perque á cuydarse ell en persona de las cosas, no crech pas que no ho fes anar mellor.

—¿Ah! 'l seu company!

—Donchs sent aixis, exclamá un vellet, no hi há com demansar al sant que minvi tanta cruessa.

—¿Cóm al sant!—digué 'l gorrista;—per aquestas cosas tè més poder lo diable!

—¿Lo diable?

—Sí, 'l diable, y si ho poseu en dupte, escolteu lo que va passar á una dona del meu poble, que...

—¿Qué li va passar?

—Primerament deixeu-me beure. ¡Taberner! cinch céntims de farina.

Lo taberner li servi 'ls cinch céntims d' holanda al puesto, y tirant las escorriallas al foch, produí una flama vert-blavosa, com si en ella hagués hagut d' inspirarse per contar la diabólica rondalla.

«La dona que 'us dich del meu poble—comensá dihent—vivía ab son marit com la Verge María ab sant Joseph ans de aparéixerli l' ángel; pero un día, no sé cóm ni per qué, tingueren quatre disputas y volgué probar prácticament que 'l sant sagrament del matrimoni posa á la muller sota las mans del marit.

Aquí feu una pausa y continuá:—Volía callar lo per qué de las disputas en aquell matrimoni per respecte á aquests dos jovenets,—continuá dihent dirigintse al meu company y á mi, que contestarem ab una riälla irónica,—pero reparant que ja 'ls apunta 'l bigoti, ho diré ab tota franquesa: era que 'l marit tenia gelos de sa esposa y verament se creya enganyat. Ella, que 's veyá innocent, s' esforsava en demostrarli sa llealtat: ni 'ls prechs, ni 'ls planys, ni las llágrimas de la fidel esposa foren bastants á convencer al gelós marit de sa ignorancia, qui, possehit de una terrible passió, ans de clavar lo punyal al cor de la suposta adúltera, preferí abandonar-la marxant á extranyas terras.

«¡Dèu meu! ¡qué será del meu marit!—se deya la pobre dona aixugantse las llágrimas ab las mans y tapantse ab ellas la cara com amagantla de la vista del

CONSEQÜENCIES DE L' AGREGACIÓ.

Com llavors Barcelona tindrà doble extensió, tothom pujará de grau. L' Alcalde será Gran Prefecte-Gobernador, y 'l senyor Aléu capitá general dels numerosos batallons de la Guardia municipal.

mon que la mirava calumniada y abandonada del seu espós.—Sant Miquel gloriós,—deya plorant,—vos que sòu son sant patró, vetllau per ell á totes horas, no l'abandoneu de nit ni de dia, torneulo al bon camí, puig que vos, desde 'l cel podeu veure clarament que va equivocat!—Ja veyeu si tal pregaria havia de trencar lo cor del sant; y dihent aixó, l'abandonada esposa encenia ab fervent devoció una llantieta que penjava al peu d'un sant Miquel que tenian al capsal del llit, qual oli renovava totes las nits ab verdadera constancia y resant la mateixa oració.

»Un any portava de fer tals prácticas ab verdader fervor, quan veyent que 'l sant no 's decidia á obrar cap miracle fentli retornar l'anyorat espós, comensá per primera vegada á duptar de sa intercessió.

»Un dia li ocorregué una idea que immediatament posá en planta: al anar á renovar l'oli de la llántia, no l'omplí tota d'un cop.—Aqueix va per sant Miquel,—digué apartant lo cetrill, y tornant á abocarnhi de nou, anyadí:—Y aquest pèl diable que t'è sota dels peus.—Eran tals los desitjos que la desconsolada esposa tenia de que son marit li tornés, que duptant ja del poder del sant, decidí recorre al del diable.—Potser l'un per l'altre—pensava—se atrafegarán á cumplir lo que tan devotament los demano.

»Un dia, passant per un corredor estret y fosch, se li presentá al davant una sombra extranya, ab dos llumetas per ulls, que li deturá 'l pas.

«—No t'espantis—li digué ab fredor;—¿no 'm demanavas? Soch lo diable que vinch á cumplir tos desitjos. ¿Qué vols, donchs, de mi?

»—¿Qué haig de fer?—respongué la dona ab veu glassada per l'espant, pero enardida per l'esperansa de recobrar á sòn perdut marit.

»—Molt poca cosa—respongué 'l banyut;—la sort que m'has demanat á temps; si esperas vintiquatr' horas més, ja no hi havia remey.

»—¿Cóm!...

»—Lo teu marit está bó y trempat com en vostres melors temps; allá hont es, lluny, molt lluny, s'es enamorat d'una jova senyoreta molt guapa y molt rica, y demá era justament lo dia senyalat pera la boda... ¡Si no... mira!

»Transportada en alas del diable, la pobra dona contemplá per un moment al seu marit en tendre colóqui amorós ab la promesa núvia.

»—¡Jesús! ¡Dèu meu!

»—Calla, no t'exasperis. Pots estar tranquila, tot está ja arreglat. Mira, vésten tranquila á dormir, y demá, quan lo cant del matiner gall te despertí, te trobarás felissa entre sos brassos en lloch de la núvia.

»—Pero... en cambi ¿qué exigeixes de mi?—preguntá la dona ab desconfiansa.—¡L'ánima no te la vull dar!

»—No vull tant. Unicament m'has de prometre que esqueixarás l'imatge de Miquel d'aquell quadro, deixanhi ma figura sola y lliure de sos peus y de sa llansa.

»—¡Concedit!—respongué ella. Y la sombra desaparegué.

»A las cinch del matí un extrany cant de gall la despertá; li semblá que havia cantat dins mateix de l'arcoba, al mateix peu del llit.

»Doná una mirada febril é indagadora á son costat, y efectivament, tal com li havia dit lo diable, allí tenia 'l seu marit.

»—¡Espós meu!—digué abrassantlo;—já l'últim has tornat al costat de ta fidel esposa!—Y plena d'alegría, s'aixecá depressa del llit á cumplir la prometensa feta al diable: aixó es, esqueixar en mil micas l'imatge del sant, y deixar la del diable sola al quadro, lliure de sos peus y de sa llansa.»

—¡Aixó no pot ser!—digueren molts pagesos.

—Molt fàcilment—replicá 'l contayre.

—¿Cóm?

—Ans vull beure, que hi fet set. ¡Taberner! cinch més d'holanda.

Y engolint hasta l'última gota d'alcohol, digué ab tota la sorna possible, ensemps que 's passava la má pèls ayguardentosos llabis.

—Es que ho havia somiat.

JOSEPH ALADERN.

LO QUE 'M DIUHEN.

L'amor, segons digué un sabi,
es tímit en lo parlar,
y aixó en tú he pogut probarho,
puig que ni una volta, may,
per més que ab ansia l'espero,
de tos llabis he escoltat
un mot tan sols que delati
l'amor que jo t'he inspirat.

Mes lo que tos llabis callan,
los teus ullets m'ho han contat
mils de milióms de vegadas
quan tè miro extassiat.

Los teus ulls son molt xarraires,
si 'ls teus llabis reservats;
y ells m'han contat que m'estimas
que só 'l teu enamorat,
qu'en mí pensas á tot' hora
y may me pots olvidar.

M'han dit que tan sols desitjas
poguer está al meu costat
per sentir'm dir que t'adoro
y que 'm tens lo cor robat;
m'han promés que tú, Carmeta,
mèva per sempre serás,
y m'han dit... val més que calli
y que fassi punt final.

JAPET DE L' ORGA.

LLIBRES.

ESPAÑA Y SUS COLONIAS—per D. MANUEL ESCUDÉ BARTROLÍ y D. LUIS P. DE RAMÓN, baix la direcció de D. PABLO RIERA Y SANS.—La casa editorial de Riera acaba de donar ab aquest titul una producció sumament important y qu'es un excelent llibre de consulta.—Conté noticia detallada de la població, agricultura, industria y comers de Espanya y las colonias espanyolas, segons los datos estadístichs més reciens y estat actual de la seva organizació administrativa, militar, marítima, judicial, eclesiástica y universitaria á tenor dels últims datos oficials.

L'obra conté, com se veu per la seva enumeració, un verdader arsenal de datos, que donan una idea perfecta del actual estat d'Espanya y de las sevas colonias.

CATALINA BLUM.—Novela de A. DUMAS (pare).—Las obras de aquest célebre novelista portan la recomenació en sí mateixas. Pochs autors han sigut més llegits; pochos també son los que s'aguantan tan llarch temps en lo mercat intelectual. Aixís es que ha obrat molt bé la casa Tasso, aumentant ab aquesta la colecció ja numerosa de Dumas pare que porta publicadas.—La traducció está esmeradament feta per D. Torcuato Tasso Serra.

Entre 'ls numerosos almanachs que en aquesta temporada de l'any venen publicantse, mereix un lloch distingit lo de la *Risa*, empedrat de xispejants grabats que alternan ab un text escullit degut als més notables escriptors castellans.

RATA SABIA.

CONTRAST.

—¡Qué no daría jo, Clara,
per un sí de sa boqueta!...

—¡Qué t' estimaría, Tuyas,
si 'm dessis una pesseta!...

VENJANSA Y FILOSOFÍA. (1)

I.

Al Comte del Dátil, que tè per esposa
la dona més... cuca de tot l' encontorn,
lo baró del Gínjol, qu' es un *gata-maula*,
segons se murmura l' hi ha fet un *cap nou*.
—¿Un cap nou?—preguntan los que totho ignoran.
—¿Un cap nou!—responen los que ho saben tot,
y als oyents s' atansan y allí, á cau d' aurella,
dónan, ab reserva, més explicacions.—
—A la *cuanta* sembla que 'l baró del Gínjol,
guerrer de gran fama com ja sab tothom,
tingué vius desitjos de fer la conquesta...
—¿Del castell del Comte?

—¿Qué 'n sòu de bunyols!
Lo baró volia conquistar á n' ella.
—¿La Comtesa?

—¿Vaya!
—¿Y es cert tot aixó?
—Tan cert com de día may veyeu la lluna.
Tan cert com al vespre...

—¿May veyem lo soll...
—¿Caball La Comtesa va notar ab pena
del baró del Gínjol la mala intenció,
y ab los ulls plorosos al cel demanava
que la lliurés prompte de tals tentacions...
Lo Baró pregava y ella 's resistia,
lo Baró insistia y ella deya: ¡No!
fins que vingué un día qu' aquell *no pobreta!*
sigué 'l *si* qu' al Comte li feu... lo cap nou.

Aquest matí 'l Comte, per descuyt d' un patje,
¡Renoy quin escándol! s' ha enterat de tot;
y ara está que trina, de rabia tremola,
las dents l' hi repican, pèls caixals treu foch,
los ulls l' hi llampegan, no sab qué l' hi passa,
ni menys se recorda que tè un ull de poll,
y mana que bufin los clarins de guerra
pera aná ab sas tropas á venjar l' afront.

II.

A punt ja de marxa
lo Comte ha cridat
al patje Ramiro,
y l' hi ha dit molt baix:
—Ramiro, jo marxo;
tu aquí 't quedarás
y, durant ma ausencia,
serás lo guardiá
del castell, sas terras
y sos habitants.
No perdis de vista
ma esposa... ¡mal llamp!
y després quan torni
vencedó' y venjat,
tot quant aquí passi,
Ramiro, 'm dirás.

Los clarins refilan,
marxan los soldats,
y 'l Comte abandona
lo castell malvat,
que fou *cobertora*
d' uns amors... com tants:
il·lícits, impúdichs,
d' extranquis, carnals.

III.

Ja fa una senmana que 'l Comte n' es fora;
lo patje Ramiro, qu' es un bon minyó,
seguint del seu amo las ordres rebudas
ab ulls de... bassetja vigila per tot.

A la nit passada, vigilant la cambra
de la trapassera, causa del trastorn,
ha vist que ab en Xanco, jove ferm y guapo,
mantenia aquélla colòqui amorós...

Lo pobre Ramiro quedá fret com marbre.

(1) Publiquém aquest treball, que per falta d' espay no
pogué ser inclós en l' *Almanach*, y anirém fent lo mateix
ab altres que 's troban en lo mateix cas. (N. de la R.)

—¿Cóm contarho al Comte?—pensa ple de por.—
¡Ay, ay, quánta brega ja veig preparantse!
¡Ay, ay, quan ell torni, ay, ay, quin soroll!
Passats uns quants días vegé dins la cambra
que tant vigilava lo pobre xicot,
una escena muda molt semblant á l' altra,
figuranthi 'l Manco... —¿Nada, ja van dos!—
exclamá 'n Ramiro.—Vaja, ¿cóm parlarn'hi
de tot aixó al Comte? No l' hi diré, no;
desitjo evitarli nous moments d' angustia,
no vull que sufreixi, que ja ha sufert prou.

IV.

Es de nit; lo Comte
las tropas deixant
un bon xich enrera,
al castell ha entrat
radiant d' alegría
per venir triunfant.

Tot gojós penetra
dins sa cambra y ¡ah!
sorprés queda al veurer
sa esposa besant
al patje Ramiro...
—¿Aixó es vigilar,
traydor, poca-pena?—
diu tot enfadat.—
¿Aixís tu cumpleixes
mas ordres?

—¿Carám!—
lo patje contesta:—
Lo mateix que faig,
Xanco y Manco ho feyan
pochs días atrás,
y 'm sembla que... vamos,
no n' hi ha pas per tant:
lo mal, fet estava...
y un més, tant se val.
Lo Comte l' escolta
sense respirar,
y després exclama
la vista aixecant:
—¿Ay, baró del Gínjol,
te l' hi fet pagar
per bona... y es falsa!
¡Perdónam l' engany!

F DE TAL.

PRINCIPAL.

Com si l' ausencia de la Geraldine li produhís
una gran tristesa, ha tancat durant alguns días
las sévas portas, esperant tornarlas á obrir, se-
góns diu en los anuncis, á últims de senmana.

Celebrarém que sense necessitat de gimnastas,
ni d' altres elements extranys al art dramátich,
lo venerable degá dels teatros barcelonins re-
cobri aquélla vida desahogada, próspera y hon-
rosa que per la seva categoria li correspón.

Los nets dels *crusados* es á dir, la flor del pú-
blich de Barcelona no té dret á desampararlo, ab
major motiu, en quant creyem que la compayia
dramática qu' en ell funciona farà tot lo possible
pera correspondre al favor de la concurrencia.

LICEO.

Lo tenor Lucignani que 's vá deixar sentir ab
lo paper d' Eleazar de la *Ebrea* vá sorprendre ver-
daderament al públich del Liceo, tan aficionat
com sempre á la veu de tenor. Lucignani havia
cantat ja en nostre gran teatro; pero 'l Lucig-

LOS CATALANS À MADRIT.

Lo brindis de 'n Baró:
—¡Barretina y porró!

nani no avuy es desconegut: tant es lo que ha millorat la seva veu y tanta perfecció ha adquirit en la manera d' emétre-la.

Gracias á tal refors, l'obra d' Halevy, que languidejava, s' aixecá majestuosa com una bomba aerostática, emportantse'n al públich á las alturas.

Lucignani y la Arkel sigueren los dos autors de aquest miracle, descambiant las notas puras de sas veus ben timbradas y 'ls rasgos de una execució artística inmillorable, ab ruidosos aplausos que 'ls hi prodigá 'l públich verdaderament entussiasmat.

Vels'hi aquí, com per obra y gracia de un tenor... *sorprendent*, un' ópera que havia sigut poch menos que un fracás, se convertí en un éxit, que serà, sens dupte, un dels millors de la temporada.

* *

Dimars *Lohengrin*.

Lo tenor Grani feu anunciar prèviament qu' estava algùn tant indisposat; y per un fenómeno que no s' explica, la indisposició del tenor s' encomaná á la ópera, qu' en son conjunt deixá bastant que desitjar, y s' encomaná aixís mateix al públich, qu' estava verdaderament mal humarat y rondinaire.

Se salvaren del contratemps la Sra. Bonaplata y la Srta. Bau, y 'l mateix tenor Grani, á pesar de que millor que 'l casco del héroe alemany, li hauria anat la gorra de dormir, se feu aplaudir en lo *racconto* del acte darrer.

Observin que l' ópera 's posá 'l dimars per

primera vegada, y no olvidin aquell refrán: «En viernes y en martes...»

¡Oh y 'ls cantants, que son tan supersticiosos!

CIRCO.

Hem estat esperant en vá la nova sarsuela *De la noche á la mañana*, qual estreno s' ha anat aplasant. Per últim ahir devia efectuar-se, segons resavan los anuncis.

Per consegüent deixarem per la senmana entrant dirne alguna cosa.

* *

Interinament s' ha posat una obreta del senyor Sanchez Mula, titulada *El hijo de mi primo*, que li ha servit al seu autor é intérprete á la vegada per fer lo paper de beneyt y dir uns quants xistes una mica carregats de color.

La música, deguda al Sr. Bosch, conté tres ó quatre números molt agradables.

ROMEA.

Continuan las representacions de *Viva 'l divorci!* alternadas ab la de algunas otras produccions del repertori.

TIVOLI.

Las funcions que 's donan los dijous á la tarde en obsequi dels alumnos de las escolas y dels establiments benéfichs, resultan molt típicas y 's veuen extraordinariamente concorregudas.

En los demés dias no hi falta tampoch molta gent que acut á admirar las extraordinarias habilitats de Onofroff y de Mlle. Dicka, ab los quals alterna la companyia de sarsuela.

NOVEDATS.

Payesa de Montseny á tot pasto.

L'obra va donant, y comes natural, s' aguanta. Aquest es lo motiu de que, d' acort ab l' autor, l' empresa haja aplatat l' estreno de la comedia de 'n Llanas, *La germana gran*.

* *

En aquest teatro treballá l' altre dia un imitador de Onofroff, anomenat Sr. Mauri. Després de protestar ab molta modestia del bombo que se li havia donat en los cartells, executá alguns *trucs* ab notable limpiesa, valentli 'ls aplausos de la concurrència.

CATALUNYA.

El mismo demonio es una sarsuela en dos actes del género lleuger, pero tramada ab verdadera habilitat, realsada ab alguna que altra sorpresa y dotada de alguns tipos apuntats ab molt acert.

L' acció 's desarrolla plena de animació y dóna lloch á situacions cómicas, estallant al final un desenllás imprevist, que provoca las riallas del públich.

Realsa extraordinariament l' obra, imaginada y escrita per Manzano, la música del mestre Chapi, aplaudit autor de *La Tempestad* y de *La Bruja*. Aquest si que sab ahont té la mà dreita. Una música típica, ben tallada, instrumentada

à la perfecció y sobre tot perfectament encaixada en las situacions à que 's refereix, proporcionarà à *El mismo demonio* una vida llarga y profitosa.

En l'acte primer se destaca un duo còmic de tenor y tiple: en lo segon uns villancicos inspirats en un tema popular, un altre duo, y sobre tot la pessa concertant de l'aparició qu' es una obra mestra, y que cada nit se fa repetir entre 'ls estrepitosos aplausos del públich: aplausos verders y generals, qu' estolvian la feyna de la *clacque*.

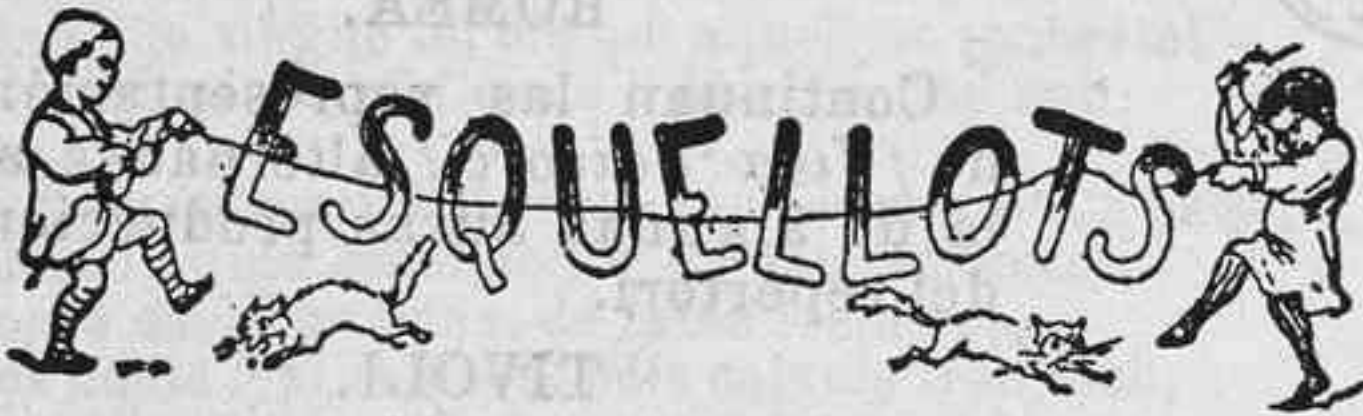
L'execució es esmerada, distingint's hi la senyoreta Pastor y 'ls Srs. Mesejo, Cervon y Palmada.

Resultat: una obra que durará molt temps, atrayent numerosa concurrencia al favoregut teatro de la plassa de Catalunya.

CALVO Y VICO.

Lo próxim dimars s' estrenará la comedia en un acte y en vers titulada *Aucells de jardí*, original dels joves escriptors R. Alonso y J. Asmarats, los quals son ben coneguts dels lectors de LA ESQUELLA.

N. N. N.

Ha sortit ja, ab lo mateix esclat de cada any. L'editor no sab com fers'ho. Tothom li demana lo mateix:—«L' almanach de LA ESQUELLA»— Tingui si es servit.

Y en despatxar almanachs y ficar pessetas al calaix, passa tot lo dia.

Privats de fer l'elogi de una publicació que tan directament relacionada está ab nosaltres, consignarém qu' en son text y en sa ilustració hi figuran treballs dels següents autors:

TEXT: J. Abril Virgili, Aguilera, J. Aladern, J. Alamaliv, Just Aleix, Xavier Alemany, Valentí Almirall, Simón Alsina y Clos, J. Amat y Campmany, Arnau, Quim Artigayre, J. Ayné Rabell, M. Badia, Víctor Balaguer, J. Barbany, D. Bartrina C., Francesch Bartrina, Bonaventura Bassegoda, Eusebi Benages, J. Blanch y Romani, Matias Bonafé, A. Bori y Fontestá, Carles Bosch de la Trinxeria, Joseph Botey, Santiago Boy, Víctor Brossa y Sangermán, Damás Calvet, L. C. Callicó, E. Calls, J. Cap, J. Carbonell, Arthur Carreras, J. Casanovas V., Raymond Casellas Dou, J. Coll y Britapaja, Ramón Coll y Gorina, Joseph Coroleu, Antonet del Corral, A. Cortina, Pep Costa, Cuanca, Joan Durán y Espanya, Ego Sum, Pepet d' Esplugas, Mister Eugon y C.^a, Fantástich, Joseph Feliu y Codina, M. Figuerola Aldrofeu, Follet, Pepeta Forgerón B., J. Garriga y Lloró, J. F. Gavires, Un de la Geltrú, Pompeyo Gener, A. Gibert, J. Giné, F. Gras y Elias, E. Guanyabens, Angel Guimerá, C. Gumá, Gaspar Homar, J. Ixart, F. de P. Joanico, Jumerá, F. Llenas, A. Llimoner, F. Llopert y B., A. March, Joseph Martí y Folguera, E. Martí Giol, F. P. Mata-morts, Ramón Mateu, Mayet, Apeles Mestres, Lluís Millá, J. Miró y Folguera, J. Oriol Molgosa, Dolors Mont, J. Novellas de Molins, Noy Cabo, Samuel Núñez Bey, Narcís Oller, Japet de l' Orga, P. del O., P. K.,

B. Pacu Mir, A. Pallejá, E. Passarell Dirla, Enrich Petit, A. Piera y Hortal, J. Pin y Soler, Rossendo Pons, Joan Pons y Massavéu, F. J. Porteria, P. S. Pou, J. Puig Cassanyas, Frederich Rahola, Víctor Rahola, J. Ramón Vidales, J. Reig Vilardell, Rengifo, E. Riembau Planas, Dolors Riera y Batlle, J. Riera y Bertrán, M. Riusec, J. Roca y Roca, Q. Roig, A. Rossell, Conrat Roure, Santiago Russinyol, Eudalt Sala, Lluís Salvador, J. F. Sanmartín y Aguirre, Frederich Soler, E. Soler de las Casas, J. Staramsa, Emili Sunyé, Ramón Surinyach Baell, T. T. T., P. Talladas, Un Tupí y F. de T., Eduart Toda, J. Tomás Salvany, Ton Llonsa, F. Ubach y Vinyeta, J. Uson, Pepet del Vendrell, Eduart Vidal Valenciano, Emili Vilanova, Xanigots, Saldoni Ximus, Z. Zurbano.

ILUSTRACIÓ: Eusebi Arnau, Mateu Balasch, Mariano Barbassán, Julián Bastinos, J. Blanco Coris, E. Bolart, Ignaci Buxó, J. Cabrinety, Ramón Casas, J. Carmen, E. Clarassó, J. Cuchy, J. Diéguez, Pere Eriz, J. Fernández Sanz, J. Ferrer Pallejá, E. Florido, Mariano Foix, Mariano Fortuny, E. Fustagueras, Baldomero Galofre, J. García Santolalla, Sebastiá Gay, Francisco Gómez Soler, J. Juliana, Lluís Labarta, N. Lagarde, R. Latorre, Joseph Llovera, Joseph Marqués, Francisco Masriera, Joseph Masriera, Apeles Mestres, Ramón Miró, M. Moliné, Tomás Padró, J. Pagés Ortiz, J. Pahissa, J. Pando, Joseph Pascó, Carles Pellicer, J. Lluís Pellicer, J. Pe-

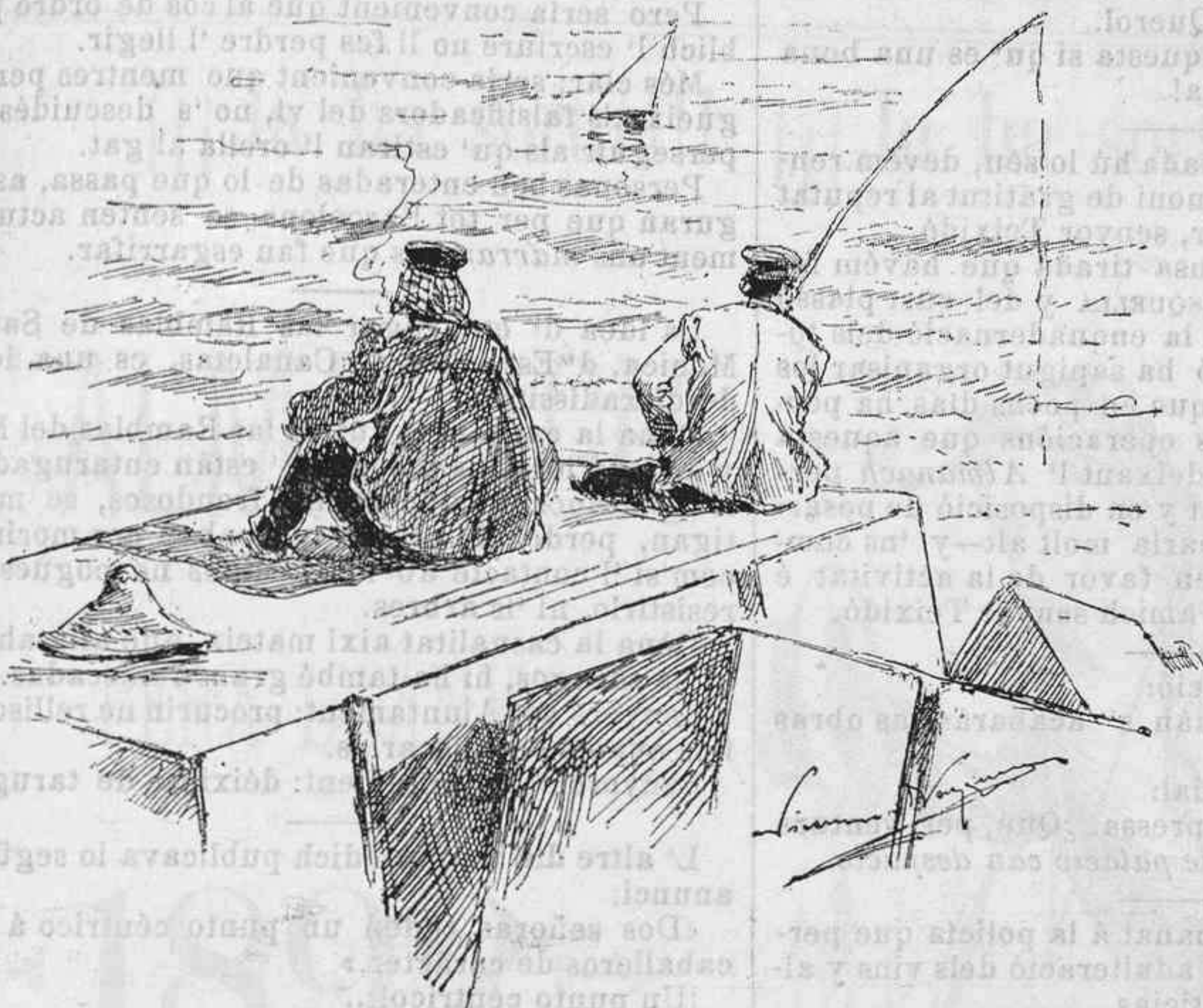
LA RELIGIÓ FIN DE SIÈCLE.

(DEL NATURAL.)

— ¡L' últim, l' últim per quatre rals!

PESCADORS DE CANYA.

—¿Cóm te marxa aixó, Antonet?
 —Malament, noy: lo temps passa
 y aquest peix pica molt poch...
 --En cambi 'l sol pica massa.

bèn determinat que s'estimarà més: si una vara ó bé una llangonissa.

Per satisfer gastos fets en la construcció del palau real del Parch, se demana actualment una transferència de 200,000 pessetas.

Aixó sense lo que ha de venir després.

Aquest dia un regidor ho deya:

—Senyors, aixó es un pou sense fons.

—No, t'equivocas—li responia un seu company:—es l'ànima del senyor Rius y Tauler que 'ns está foradant la butxaca.

A conseqüència de la gran elevació que té 'l desqüento ab l'extranger, l'arrós ha augmentat de preu, per qual motiu están con-

tentíssims los culliters de aquest gra, residents en la provincia de Valencia, als quals ja no es possible que 'ls fassan la competència 'ls arrossos estrangers.

Sempre havia cregut lo mateix.

Del mal estat del mercat espanyol, los únics que al cap-de-vall se 'n han de alegrar son los arrossaires.

La empresa concessionaria de la reforma interior de Barcelona, sens més que colocar una serie de banderolas pera efectuar lo replanteig, té pretensions de que 's consideri que ha complert los compromisos contrets.

Y diu: «Las obras ja están comensadas».

Lo qu' está comensat y ben comensat, es lo neguit dels propietaris de las casas que s'han de tirar á terra. Si se 'ls desocupa una habitació, no tingan por que la lloguin per cap diner. Y com ningú 'ls indemnisa d'aquest perjudici, y de causar-lo no li costa un céntim á la citada empresa concessionaria, de aquí que si no 's procedeix ab una gran energia y ab la més completa formalitat, avants no 's tirin las casas á terra, ja se 'n hi haurán anat un gran número de propietaris.

L'Ajuntament ha de procurar que aixó no succeheixi, perque no puga dir may ningú que don Angel Baixeras s'ha convertit en una especie d'angel exterminador.

A lo menos qui fassa 'l mal que 'l pagui.

Una noticia artistica:

L'eminent escultor Querol ha guanyat lo premi de 150,000 pessetas, en lo concurs celebrat á

llicer Monseny, Eusebi Planas, A. Pons, F. Prieto, Agustí Querol, Ramón Ribera, Alexandre Riquer, P. Rojas, Leopoldo Romanyach, E. Rus, Santiago Russinyol, Tomás Sala, Enrich Serra, M. G. Simancas, J. Soler, Antón Susillo, S. Tusell, Ramón Tusquets, Modest Urgell, Nicanor Vázquez.—Fotografias d'Esplugas, Nobas y extrangeras.

Tal, tan numerós y valió es lo concurs d'escriptors y artistas compresos en l'*Almanach de LA ESQUELLA DE LA TORRATXA* pera 1892 (any IV de la seva publicació.)

A la Bolsa de Madrit han ocorregut algunas quiebras.

En aquesta qüestió principalment surt en evidencia 'l desacert de 'n Cánovas.

La pobra Espanya necessita un braguer, y en Cánovas li ha posat un Concha Castañeda.

Uns diuhon qu' en Tort y Martorell, desde que ha pujat en Romero Robledo, té fixada la mirada en l'arcaldia de Barcelona.

Pero no es fácil que logri realisar los seus propòsits, pels gastos extraordinaris que aixó portaria.

En primer lloch s'hauria d'escursar la vara. Y en segon terme, seria necessari sustituhir lo silló presidencial ab una trona.

Altres asseguran que desentenentse dels assumptos municipals, aspira á representar lo districte de Vich en lo Congrés de diputats.

De manera que la qüestió está reduhida á determinar si será arcalde ó diputat per Vich.

Ell vel una cosa ó altre; pero encare no está

la Habana per aixecar un monument á la memoria de Colón.

L' enhorabona, Sr. Querol.

¡Trenta mil duros! Aquesta si qu' es una bona breva. ¡Y de la Habana!

Amichs de donar á cada hù lo seu, devém rendir avuy públich testimoni de gratitut al reputat y actiu enquadernador, senyor Teixidó.

A pesar de la inmensa tirada que havém fet del *Almanach de LA ESQUELLA* y del curt plasso de que 's disposa pera la enquadernació dels tomos, lo senyor Teixidó ha sapigut organisar los traballs de tal modo, que en pochos dias ha portat á cap las diversas operacions que aquesta llarga feyna exigeix, deixant l' *Almanach* perfectament enquadernat y en disposició de posarse en venda, lo qual parla molt alt—y 'ns complau ferho públich—en favor de la activitat é inteligencia de nostre amich senyor Teixidó.

Un regidor de oposició:

—¿Sabrían dirme quán s' acabarán las obras del palacio real?

Un regidor ministerial:

—Home, no vaja depressa. ¿Qué, per ventura no ho sab? *Las cosas de palacio van despacio.*

Lo Sr. Vivanco ha manat á la policia que perseguís sens descans l' adulteració dels vins y altres sustancias alimenticias.

FILLAS D' EVA.

Fot. Benque y C.^a—París.

—¿Tan guapa y no porta á sobre ni un brillant? .. ¿Cóm es aixó?
—¡Es que no més fa dos días que balla...—¡Ja deya jol...

Molt ben fet, senyor Gobernador: ja la senmana passada li vaig enviar un aplauso.

Pero seria convenient que al cos de ordre públich l' escriure no li fes perdre 'l llegir.

Més clar: seria convenient que mentres persegueix als falsificadors del vi, no 's descuidés de perseguir als qu' estiran l' orella al gat.

Personas ben enteradas de lo que passa, aseguran que per tot Barcelona se senten actualment uns *marramaus* que fan esgarriar.

La idea d' entarugar las Ramblas de Santa Mónica, d' Estudis y de Canaletas, es una idea desdixadissima.

Dóna la casualitat qu' en las Ramblas del Mitj y de las Flors, las úniques qu' están entarugadas, los plátans, un temps tan frondosos, se mustigan, perden l' ufanía y acaban per morir-se, com si 'l contacte ab los tarugos no poguessen resistirlo, ni 'ls arbres.

Dóna la casualitat així mateix, que allá ahont hi ha tarugos, hi ha també grans relliscadas.

Senyors del Ajuntament: procurin no relliscar, fins avants de colocalos.

Senyors del Ajuntament: déixinse de tarugos.

L' altre dia un periódich publicava lo següent anunci:

«Dos señoras ceden un punto céntrico á dos caballeros de carácter.»

¡Un punto céntrico!...

¡Quánts caballeros de carácter las hi haurán anat á dir:

—«Si es que volen que 'ls hi llogui, me l' han de deixar seguir.»

Si gran va ser l' éxit que obtingué Vidiella en son primer concert, inmens sigué 'l que conseguí en lo segón, celebrat lo diumenje anterior en lo hemicycle del Palau de Ciencias.

La concurrencia que omplia 'l local l' aplaudí ab gran entussiasme, sollicitant la repetició de un bon número de las pessas del programa, y si no demaná que 's repetissin totas, no sigué per falta de desitj, sino per consideració al valent é inspirat artista.

La veu era general:

—May havia estat Vidiella tan admirable.

Es de creure qu' en lo tercer y últim concert que 's dóna demá passat, Vidiella coronará dignament aquest grandióis triunfo.

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO.

1. XARADA 1.ª—*Au-fals.*
2. ID. 2.ª—*Ma-til-de.*
3. ENDEVINALLA.—*Estel.*
4. ANAGRAMA.—*Honradas-Deshonra.*
5. TRENCA-CLOSCAS.—*La vivó del estornell.*
6. LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Comercial.*
7. TERS DE SÍLABAS.—
RA MI RO
MI RAN DA
RO DA DA
8. GEROGLÍFICH.—*Qui es dins no es fora.*

LOPEZ-EDITOR. LLIBRERÍA ESPANYOLA. RAMBLA DEL MITJ, N.º 20

!!!Ja ha sortit!!! !!!Ja ha sortit!!!

L'ALMANACH

PERA L'ANY

1892

DE

LA

ESQUELLA DE LA TORRATXA

Redactat pels primers escriptors cataláns en número de **130** firmas.

Il·lustrat per **62** artistes, los mes notables de Catalunya y de fora, ab **255** grabats.

Magnífica cuberta deguda á la paleta de **M. MOLINÉ**, cromolitografiada en los tallers de **Víctor Labielle**.

!!!Preu 1 pesseta!!!

XARADAS.

I.

Segóns m' has fet sapiguer,
molt prompte 't pensas casá',
puig dius que t' empipa ja
la vidota de solter.

Reb donchs, noy, la enhorabona
que t' envió ab alegría;
creu que també 'm casaría
si algún *hu-dos* trobés dona.

Pero ma desgracia es tal
y tant la sort m' esbalota,
que no puch trobar xicota
ni buscantla ab un fanal.

Si ab alguna m' embolico
y 'l mèu amor li declaro,
me contempla ab gran descaro
y ¡pataf!... me clava un mico.

Aixó, car amich, me tè
una *dos-hu* marejat;
si no logro ser casat,
juro... que no faré ré.

La set de casori 'm mata.
tant, que fins penso embarcarme
per Cuba, y allí casarme ..
mal sigui ab una mulata.

Perque á *dos* portá aquest feix
ja 'm fastigueja, .. però
potser dirás (y ab rahó)
que estich sempre ab lo mateix.

Dius que ta futura esposa
es noya de *tres hu-terça*,
que no es, com altrás, perversa,
qu' es simpática y hermosa.

Qu' es molt formal, qu' es sincera,
qu' es lleal com un *primé*
y que tè una mare que
es pitjor que una pantera.

Mes si tu ja t' hi conformas
casante ab ella, respón:
já qué t guía, vátua 'l mon,
lo donarme tants informes?

No vull saber si es formal
ni si es lletja, ni si es mona;
tan sols vull saber si es bona
per rentarte la *total*.

J. USON.

II.

Hu tres Tot vaig regalar
uns mocadors pèl sèu sant
dos batista, classe bona
y que 'm van costar molts rals.

P. V. BOTIGUER.

MUDANSA.

Es tan dolent en Marsal,
que son padraestre Cabot
li pegá un *total* al tot
que va ferli bastant mal.

P. COLPK.

TRENCA-CLOSCAS.

R. JOSÉ ROS

Y

DE LA SALA.

Formar ab aquestas lletras lo títol de un drama catalá.
BADÓ DE VILANOVA.

ROMBO.

Primera ratlla vertical y horisontal: consonant.—Se-
gona: en los barcos.—Tercera: una joya.—Quarta: nom
de dona.—Quinta: producte animal.—Sexta: nom de do-
na.—Séptima: vocal.

A. PEREMARTI.

CONVERSA.

—¿Sab qu' es maca, Lluisseta, la Natalia?

—Més maca es una que conech

—¿Y cóm se diu?

—Búsquiho: fa un moment que vosté mateixa ha dit lo
carrer ahont viu, lo número y 'l sèu nom

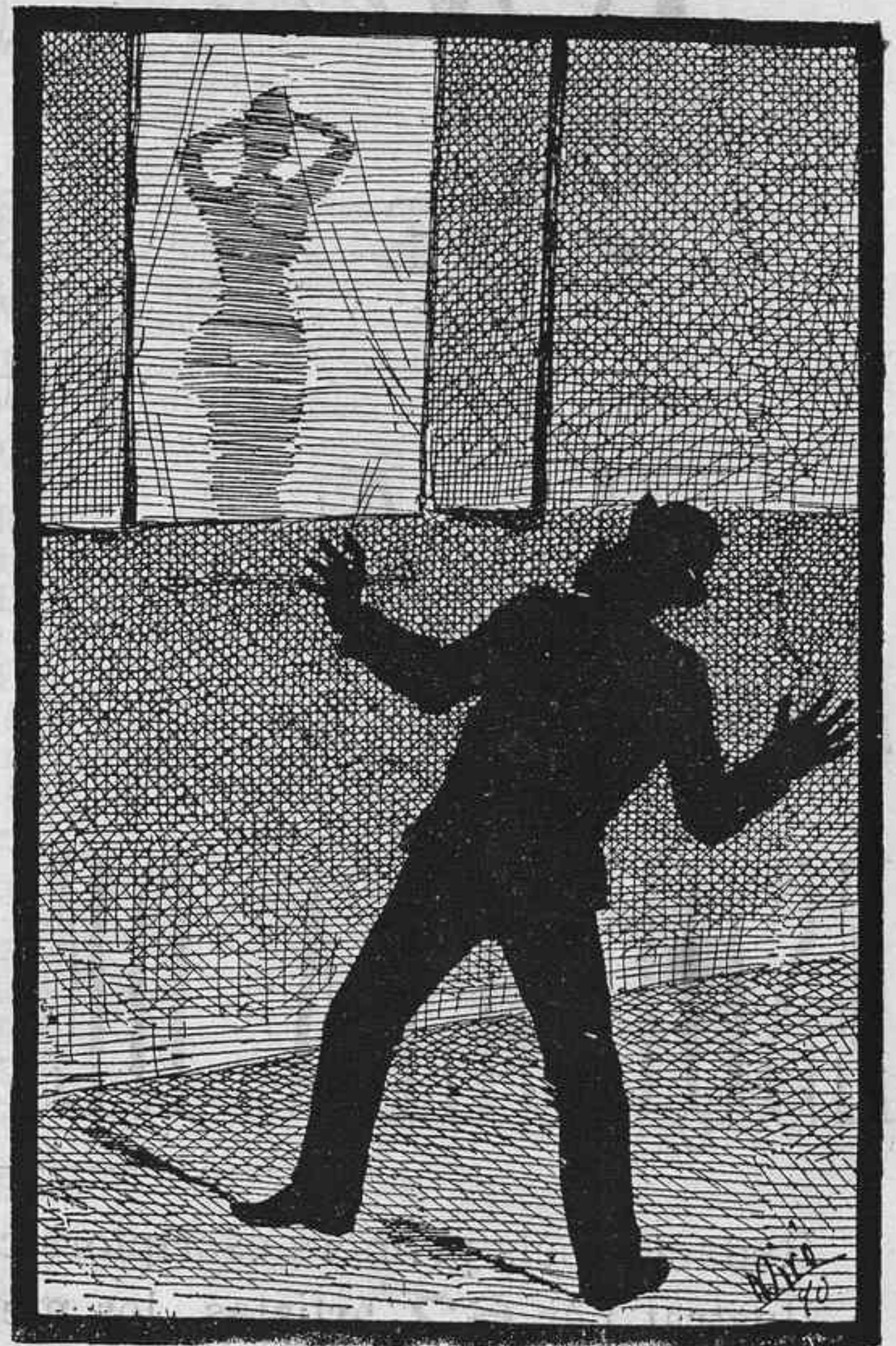
A. TRINIDAD.

GEROGLIFICH.

×
EL LA
LO
LO LO
dijous
RIII

J. CASAOEVALL MULLERAS.

DESDE 'L CARRER.

—¡Bó! ¡Y la criada que 'm diu
que aquesta nit no es á casa!...
Ja ho entench; per mí no hi es;
deu serhi sóls per un altre.

BARCELONA:

Imprenta de Lluís Tasso, Arch del Teatro, 21 y 23.